

LEKTION 6 LYSSNA PÅ MIG!

Sök information på internet, hitta fakta om batterier, resurstänkande och kretslopp. Skriv ner argument för att få fler att tänka hållbart och miljövänligt. Samla information och redovisa.

Syfte: Att öva på att tala inför grupp.

LEKTION TID: 60 MINUTER

Kort introduktion till retorik, vad är det och vad kan man använda det till? Vi tittar på hur det kan gå till och hur vi kan få andra att lyssna.

Introduktionsövning: (Max 10 min)

Gör övningar som passar din klass, här finns inspiration: http://www.ur.se/mb/pdf/Arbetsblad/185000-185999/185598-1_Retorik_ovningar.pdf (exempelvis Gissa grejen!)

Skriv på en kort och kärnfull förklaring (en sk hisspresentation) varför vi ska återvinna batterier. (EPA-metoden: ensam, i par, alla) Fila gemensamt fram en version och öva in den, berätta för familjen, grannen eller busschauffören. Använd den kunskap klassen har om batterier, hållbarhet eller återvinning och försök till exempel att få fler att bli bättre på att återvinna batterier eller tänka på miljön. Välj frågor som engagerar eleverna!

Titta!

SV RETORIK/PRESENTATION

Vilken sorts lektion?

LYSSNA • TALA INFÖR VARANDRA

Se klippet med Svante Axelsson (har ni redan sett det i lektion fem, titta igen med nya retorikglasögon) <https://www.youtube.com/watch?v=KyTBbHAKuYY&feature=share&app=desktop> - och fundera på hans budskap och hur han väljer att lyfta de positiva frågeställningarna. Använd elevbladet Ordbingo medan ni tittar på klippet. Det förekommer många svåra ord, som kan vara bra att fundera över och kanske förklara. *OBS! Klippet kan i sig vara lite svårt/långt, det går med fördel att visa utvalda delar av det.*

Diskutera och skriv gemensamt:

Många som vill påverka oss målar gärna upp en skrämmande framtid, men vad är det Svante Axelsson gör?

- Hur kan ni härma honom och "bygga en god berättelse och prata klimat så att lusten till handling växer"? Hitta argument för att återvinna batterier som är lustfyllda.

TIPS! GISSA GREJEN!

Smågrupper. 20 bilder med saker att beskriva utförligt; gärna med tema hållbarhet och batterier. Dra kort och beskriv; hur ser den ut, hur känns den? Vilken form, färg, struktur? Låt gruppen gissa. Beskriv utifrån funktion och sista omgången får gruppen ställa ja- eller nejfrågor.

FAKTABLAD 1

VISSTE DU ATT? RETORIK BETYDER TALARKONST ELLER VÄLTALIGHETSLÄRA, ALLTSÅ KONSTEN ATT TALA BRA. DEN GREKISKA FILOSOFEN ARISTOTELES KALLADE RETORIKEN LÄRAN OM KONSTEN ATT ÖVERTYGA OCH DEN KONSTEN UPPFANNS I GREKLAND UNDER 400-TALET F KR.

Vad är syftet?

Vad är syftet med det du vill säga?

Besvara frågorna: Vad ska publiken

VETA? Vad ska publiken **KÄNNA?** Vad

ska publiken **GÖRA?**

7 HJÄLPFRÅGOR

Vill du beskriva en händelse och inte vill glömma bort något viktigt kan du använda de sju frågorna: **Vem? Vad? Varför? Med hjälp av vad? När? Var? Hur?**

Pathos, ethos, logos

Som storkonsumenter av el- och batteridrivna prylar kan vi faktiskt göra skillnad genom att ta ansvar för de som går sönder, eller som vi inte längre vill ha. Enklast är att alltid återvinna dem på våra svenska anläggningar. I Sverige har vi ett säkert system med kontroller och

uppföljning som säkerställer att inget elskrot skeppas utomlands. Till exempel sitter det streckkoder på varje återvinningskärl på Återvinningscentralen. Dessa streckkoder läses in när man hämtar kärlet på och när man lämnar dem på återvinningsanläggningen. På så sätt

kan alla transporter spåras. Allt material som återvinns vägs också, samt dokumenteras vart det skickas. Det gör att det går att garantera att all elektronik och alla batterier som lämnas in faktiskt också återvinns.

I have a dream that my four little children will one day live in a nation where they will not be judged by the color of their skin but by the content of their character ... I have a dream today.”

Martin Luther King 28 augusti 1963

FAKTABLAD 2

VAD ÄR EN HISSPRESENTATION?

Tänk dig att du står i en hiss, på väg upp till tionde våningen. På våning tre kliver en person in som kan påverka ditt liv, det kan vara en chef, en investerare eller en framtida arbetsgivare. Hon ska gå av på våning sju. Du har nu fyra våningar på dig att leverera. Hur ska du på fyra våningar kunna sammanfatta varför den här personen bör lägga tid på att lyssna på det du har att komma med? Du behöver en hisspresentation för att fånga hennes intresse! Dags att leverera en kort kärnfull presentation av vem du är eller vad du brinner för.

LÄROPLANEN

Här övar vi på att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang samt söka information från olika källor och värdera dessa.

Centralt innehåll, svenska:

Att argumentera i olika samtals-situationer och beslutsprocesser. Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från vardag och skola. Stödord, bilder och digitala medier som hjälpmedel för att planera och genomföra en muntlig presentation. Hur gester och kroppsspråk kan påverka

en presentation. Beskrivande, förklarande, instruerande och argumenterande texter, till exempel faktatexter, arbetsbeskrivningar, reklam och insändare. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag. Informationssökning i några olika medier och källor, till exempel i uppslagsböcker, genom intervjuer och via sökmotorer på internet.

LÄS MER

UR Våga tala - vilja lyssna: http://www.ur.se/mb/pdf/Arbetsblad/185000-185999/185598-1_Retorik_ovningar.pdf

Ethos, logos, pathos: www.retorik-kurser.se/blogg/ethos-logos-pathos/

Retorikmatchen: <http://urskola.se/Produkter/196754-Retorikmatchen-2016-Slutaudio-del-1-av-2>

Goda exempel på talare:

www.presentation.n.nu/praktikfall

Stora talare: www.retorik.se/kategori/stora-talare/ (Inklusiv ljudfiler på talarna, bland annat M L King)

Grej of the day: www.gotdswe.se/

Grej of the day - facebook: www.facebook.com/groups/352555881587993/

Gissa grejen (till övningen i lektion 6)

Bildgoogla: (skriv in följande ord i googles bildsökmotor) skriv ut och använd till övningen: **tex Batterier // Jordklot // Elbil // Tåg // Buss // Cykel // Soptipp**

FILMKLIPP

Planetens gränser: www.youtube.com/watch?v=KyTBbHAKuYY&feature=share&app=desktop

ELEVBLAD: SPELA ORDBINGO!

Kan du hitta alla ord i Svante Axelssons tal?
Kryssa när du hör honom prata om dessa ord
och begrepp. Prata sedan om vad de betyder.

Klimatmål	Fossilfritt 2030	Synergier
Solceller	Klimatavtal	Cirkulär ekonomi
Målbild	Global omställning	Klimatsmart